

Belgium

Systém soudní moci v členských státech - Belgie

V tomto oddíle najdete přehled organizace soudních dvorů a soudů.

Organizace soudnictví – soustava soudů

Belgický soudní systém je **systém s tradicí civilního práva** zahrnující soubor pravidel, jež soudci kodifikují, provádějí a vykládají.

V Belgii je organizace soudních dvorů a soudů **výhradně ve federální pravomoci**.

Zásady

Před samotným popisem organizace soudnictví v Belgii je třeba připomenout některé ústavní a obecné zásady **týkající se organizace soudní moci**.

Vedle zákonodárné a výkoné moci ústava zavedla také soudní moc, kterou zajišťují soudní dvory a soudy. Soudní dvory a soudy tak vedle ostatních ústavních mocí představují **nezávislou moc**.

Soudní moc je zajišťována soudy v rámci ústavních a zákonných ustanovení. Posláním soudní moci je soudit. Soudní moc tedy aplikuje právo: rozhoduje v občanskoprávních sporech a aplikuje trestní právo na osoby, které spáchaly trestný čin. Rozlišujeme soudce (soudci a radové u soudních dvorů a soudů – magistrature assise) a státní zastupitelstvo (státní zástupci nebo prokurátoři – magistrature debout).

Podle ustanovení článků 144 a 145 ústavy náleží občanskoprávní spory výhradně do pravomoci soudů a spory týkající se práv politických náleží do pravomoci soudů, není-li zákonem stanoveno jinak.

Soudy a soudní orgány rozhodující ve věcech sporných mohou být ustanoveny pouze na základě zákona. V souladu s článkem 146 ústavy nelze zřídit zvláštní komise ani soudy, ať už je jejich název jakýkoli.

Soudní **jednání** jsou **veřejná**, pokud tento veřejný charakter neohrožuje veřejný pořádek nebo zvyklosti; v takovém případě to soud stanoví rozhodnutím (čl. 148 první pododstavec ústavy). Zásada veřejného charakteru soudních jednání mimo jiné umožňuje zaručit transparentnost soudnictví.

Každé soudní rozhodnutí se **odůvodňuje**. Vyhláší se na veřejném soudním jednání (článek 149 ústavy). Povinnost uvést odůvodnění uložená ústavou a článkem 780 soudního zákoníku (Code judiciaire) znamená, že soudce musí odpovídat na skutečné a právní námitky, které strany vysloví ve svých podáních. Odůvodnění musí být ucelené, jasné, přesné a přiměřené. Povinnost odůvodnit soudní rozhodnutí, jakož i nezávislost soudce, chrání osobu podléhající pravomoci soudu před případnou svévolí soudce a s ohledem na odůvodnění jí umožňuje posoudit, zda má podat opravný prostředek u odvolacího soudu nebo u kasačního soudního dvora.

V čl. 151 odst. 1 ústavy je stanovena jak **nezávislost soudců** při výkonu jejich soudních pravomocí, tak i nezávislost státního zastupitelství v jednotlivých případech pátrání a stíhání, aniž by byla dotčena práva příslušného ministra nařizovat zahájení stíhání a přijímat závazné směrnice v oblasti trestněprávní politiky, včetně politiky vyšetřování a stíhání.

Podle odst. 4 téhož článku jsou smírčí soudci, soudci, soudní radové a radové kasačního soudního dvora **jmenováni králem** za podmínek a způsobem, které jsou stanoveny zákonem.

Soudci jsou jmenováni doživotně. Ve věku, jenž je vymezen zákonem, odcházejí do důchodu a pobírají zákonem stanovený důchod. Úřadu mohou být zbaveni nebo jim jeho výkon může být pozastaven pouze soudním rozhodnutím. Do jiného úřadu mohou být převedeni pouze tehdy, pokud dostali nové jmenování a vyjádřili s ním svůj souhlas (článek 152 ústavy). Král jmenuje a rovněž odvolává úředníky státního zastupitelství u soudních dvorů a soudů (článek 153 ústavy).

Plat členů soudcovského stavu je stanoven zákonem (článek 154 ústavy).

Soudci navíc nesmějí přijímat placené vládní funkce, ledaže by je vykonávali zdarma a nejedná se o neslučitelné funkce podle zákona (článek 155 ústavy).

Druhy soudů

Belgie je rozdělena na pět velkých soudních oblastí, tj. **pět jurisdikcí odvolacího soudu**: Brusel, Lutych, Mons, Gent a Antverpy.

Tyto jurisdikce jsou rozděleny na soudní obvody, z nichž každý má po **jednom soudu prvního stupně**. Na celém území Belgie je 12 soudních obvodů. Soudní obvod Bruselu zahrnuje dva soudy prvního stupně, jeden vlámský a jeden frankofonní.

V těchto soudních obvodech navíc existuje **9 pracovních soudů a 9 obchodních soudů**.

Obvody se dále dělí na soudní kantony, z nichž každý má svého **smírčího soudce**. Na celém území Belgie je 187 kantonů.

Každá z deseti provincií a správní obvod hlavního města Bruselu mají po jednom **porotním soudu**. Porotní soud není stálým soudem. Ustavuje se tehdy, když jsou obžalovaní předáni do jeho pravomoci.

Charakter a závažnost porušení práva, povaha sporu stejně jako hodnota sporných částek určují **typ soudu**, který věc projednává.

V některých případech určuje druh soudu, na nějž je třeba se obrátit, charakter sporu. V pravomoci smírčího soudce je tedy řešení sousedských sporů a soud prvního stupně je příslušným soudem ve věci rozvodu. V jiných případech je kritériem příslušnosti status stran sporu. V zásadě platí, že spory mezi podnikateli se většinou předkládají obchodnímu soudu.

Po stanovení typu příslušného soudu je třeba určit **místo**, kde se bude daná věc posuzovat.

V občanskoprávních věcech může být žaloba předložena soudci příslušnému podle bydliště žalované strany nebo soudci příslušnému v místě, kde byl závazek sjednán nebo kde měl být splněn.

V trestních věcech jsou příslušné tyto soudy: soud v místě, kde došlo ke spáchání trestného činu, stejně jako soud v místě pobytu podezřelého nebo soud v místě, kde se nejspíše nachází. V případě právnických osob je příslušným soudem soud v místě sídla nebo soud v místě provozovny dané právnické osoby.

Hierarchie soudních dvorů a soudů:

Soudní dvory a soudy jsou organizovány do hierarchické struktury. Struktura soudních dvorů a soudů je následující:

4	KASAČNÍ SOUDNÍ DVŮR		
3	Odvolací soudy	Soudní dvůr v oblasti pracovního práva	Porotní soudy
2	Soudy prvního stupně	Pracovní soudy	Obchodní soudy
1	Smírčí soudy	Policejní soudy	

Rozhodnutí soudů se nazývá rozsudek soudu prvního stupně („judgement“). Rozhodnutí odvolacího soudu, soudního dvora v oblasti pracovního práva, porotního soudu a kasačního soudu se nazývá rozsudek soudu vyššího stupně („arrêt“).

Civilní soudy se v zásadě zabývají spory soukromé povahy jak mezi fyzickými, tak právnickými osobami.

Cílem **trestních soudů** je ukládat pachatelům trestných činů zákonem stanovené tresty (trest odnětí svobody, trest prospěšných prací, peněžité trest atd.).

Stává se, že jedna ze stran nesouhlasí s rozhodnutím soudu. Mnohé **opravné prostředky** umožňují stranám řízení v dané věci, nebo v určitých případech třetí stranám získat nové rozhodnutí v soudem již rozhodnuté záležitosti. Opravné prostředky se dělí na dvě skupiny: řádné opravné prostředky a mimořádné opravné prostředky.

Existují dva **řádné opravné prostředky**: odpor a odvolání.

Odpor umožňuje žalovanému, který byl odsouzen v nepřítomnosti, aby soudní rozhodnutí napadl. V tomto případě soud, který rozhodl, se znovu v plném rozsahu ujme věci.

Kromě omezeného počtu věcí, u nichž to není možné, mohou všechny dotčené strany využít práva na **odvolání**. Odsouzený, poškozený v trestním řízení, žalující strana, žalovaná strana i státní zástupce mají možnost požádat o přezkoumání řízení.

Odvolání vždy přezkoumává soud vyššího stupně než ten, který vydal původní rozhodnutí.

Následující tabulka podává **přehled soudních dvorů a soudů, které se zabývají odvoláním** v závislosti na řízení, z něž vychází rozhodnutí, proti němuž se daná osoba odvolává:

Rozhodnutí		Odvolání
Smírčí soudce	– občanskoprávní věci	Soud prvního stupně (občanskoprávní senát)
	– obchodní věci	Obchodní soud
Policejní soud	– trestní věci	Soud prvního stupně (trestní soud)
	– občanskoprávní věci	Soud prvního stupně (občanský soud) Pracovní soud
Pracovní soud		Soudní dvůr v oblasti pracovního práva
Soud prvního stupně		Odvolací soud
Obchodní soud		Odvolací soud

Během odvolání soudci (u soudu) nebo radové (u soudního dvora) jednájí podruhé a naposledy o meritu dané věci a vydávají konečné rozhodnutí. Strany mají nicméně ještě možnost **podat kasační opravný prostředek**.

Kromě těchto řádných opravných prostředků existují dále **opravné prostředky nazývané jako „mimořádné“**, z nichž základní je **kasační opravný prostředek**. Tento opravný prostředek podaný u kasačního soudního dvora není třetí úrovní nebo třetím stupněm soudní pravomoci. Kasační soudní dvůr nepřezkoumává skutkový stav věci, která mu byla předána, nýbrž kontroluje dodržování zákonnosti.

Kromě výše uvedených soudů a soudních dvorů existují v Belgii ještě dva další soudy, které vykonávají kontrolní funkci: **Státní rada** a **Ústavní soud**. Státní rada je vysokým správním soudem a vykonává správní kontrolu. Zasahuje tehdy, kdy se některý občan domnívá, že správní orgány porušily právní předpisy. Úkolem Ústavního soudu je zajistit, aby zákony, vyhlášky a výnosy byly v souladu s ústavou, a dohlížet na řádné rozdělení pravomocí a kompetencí mezi orgány veřejné moci v Belgii.

Právní databáze

 [Portál soudní moci v Belgii](#) vám umožní přístup mimo jiné k judikatuře, k belgickým právním předpisům a k belgickému věstníku Moniteur belge.

Je přístup k těmto databázím zdarma?

Ano, přístup k databázi je **zdarma**.

Související odkazy

Federální soudní veřejná služba

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 03/08/2017